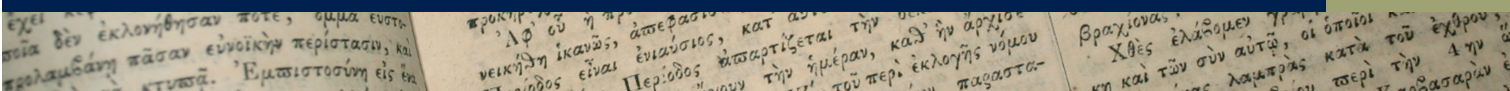

Οι βιβλιοθήκες των ελληνικών τραπεζών

Επιμέλεια: **ΑΛΕΚΟΣ ΛΙΔΩΡΙΚΗΣ**
Δημοσιογράφος

Από τα πρώτα μελήματα της ελληνικής πολιτείας αμέσως μετά την εθνεγερσία του 1821 ήταν η ίδρυση Δημόσιας Βιβλιοθήκης στο Ναύπλιο, από τον Ιωάννη Καποδίστρια, το 1829. Στις 12 Μαΐου 1832 ιδρύθηκε η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, με πρώτο διευθυντή τον Γεώργιο Γεννάδιο, ενώ το 1889 άρχισε η κατασκευή του γνωστού νεοκλασικού κτηρίου σε σχέδια του Θεόφιλου Χάνσεν και με την επιβλεψη του Ερνέστου Τσίλλερ, με χρηματοδότηση των αδελφών Βαλλιάνου. Από τότε, πανεπιστήμια, δημόσιοι και ιδιωτικοί οργανισμοί, ιδρύματα, σωματεία και πολιτιστικοί σύλλογοι δημιουργούν και οργανώνουν βιβλιοθήκες σε όλη τη χώρα. Σε αυτές πρέπει να προστεθούν και πολύτιμες ιδιωτικές συλλογές βιβλίων.

Μέσα σε αυτή την ιστορική διαδρομή εντάσσεται και η δημιουργία βιβλιοθηκών ελληνικών τραπεζών με μακρόχρονη ιστορία. Σήμερα, η αρχαιότερη σε λειτουργία βιβλιοθήκη, όπως προκύπτει από την έρευνα που πραγματοποίησε το *Δελτίο της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών* (ΕΕΤ), είναι της Εθνικής Τράπεζας, που ιδρύθηκε το 1819. Οι βιβλιοθήκες των τραπεζών έχουν πλούσιο υλικό που ξεφεύγει από τα όρια της οικονομικής βιβλιογραφίας, καλύπτοντας έναν ευρύτατο κύκλο θεματολογίας. Αρχαίοι έλληνες συγγραφείς, έργα που καλύπτουν κάθε χρονική περίοδο της ελληνικής και διεθνούς ιστορίας, εγκυκλοπαίδειες και λεξικά, λογοτεχνία και ποίηση, τέχνες και επιστήμες, σπάνιες εκδόσεις συγκαταλέγονται στους τόμους που βρίσκονται στα ράφια των βιβλιοθηκών των τραπεζών μας, οι οποίες είναι ελεύθερα προσβάσιμες σε σπουδαστές, φοιτητές και στο ευρύτερο κοινό.

Η θεματολογία τους, αλλά και μέρος του περιεχομένου τους, σταδιακά ψηφιοποιείται και θα βρίσκεται στις ιστοσελίδες των τραπεζών στο διαδίκτυο, ενώ το περιεχόμενό τους είναι πλήρως αρχειοθετημένο σύμφωνα με διεθνείς μεθόδους.

Τράπεζα της Ελλάδος

Αποψη του αναγνωστηρίου της Βιβλιοθήκης της Τράπεζας της Ελλάδος.

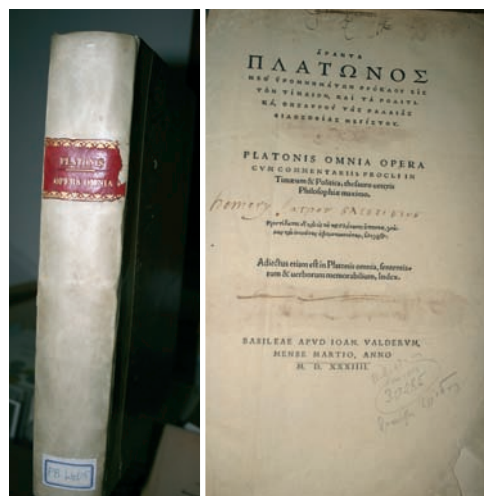
Η Βιβλιοθήκη της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) ιδρύθηκε το 1931, τέσσερα μόλις χρόνια μετά την ίδρυση της τράπεζας. Με τον κανονισμό του 1938 λειτούργησε ως υπηρεσία, με υπεύθυνο έναν ειδικό για τη «βιβλιονομία» υπάλληλο, ο οποίος ονομαζόταν «Βιβλιοθηκάριος της Τράπεζας». Σήμερα λειτουργεί ως τμήμα και χαρακτηρίζεται αφενός μεν ειδική, επειδή αναφέρεται σε συγκεκριμένες θεματικές ενότητες, αφετέρου δε ακαδημαϊκή-ερευνητική, επειδή εξυπηρετεί εξειδικευμένο ερευνητικό κοινό.

Η σημερινή συλλογή της Βιβλιοθήκης αριθμεί περίπου 150.000 τόμους (βιβλία, βιβλιοδετημένους τόμους περιοδικών και εφημερίδων, δοκίμια εργασίας, ετήσιες εκθέσεις κεντρικών τραπεζών). Σημαντικές είναι οι εκδόσεις διεθνών οργανισμών (π.χ. Ευρωπαϊκή Ένωση, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Ηνωμένα Έθνη).

Οι κυριότερες θεματικές ενότητες της Βιβλιοθήκης είναι: οικονομική επιστήμη, τραπεζική, χρηματοοικονομική, στατιστική, δίκαιο, αλλά και διοίκηση επιχειρήσεων, πληροφορική. Σε μικρότερη έκταση καλύπτονται θέματα ελληνικής ιστορίας και τέχνης, καθώς και αρχαία ελληνική λογοτεχνία. Εκτός από το έντυπο υλικό, η Βιβλιοθήκη διαθέτει αρκετές ηλεκτρονικές πηγές.

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης εμπλουτίζεται με αγορά βιβλίων, περιοδικών και εφημερίδων σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή (ηλεκτρονικά περιοδικά, στατιστικές βάσεις δεδομένων), με δωρεές και ανταλλαγές των εκδόσεων της ΤτΕ με άλλες τράπεζες και φορείς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Η Βιβλιοθήκη κατά κύριο λόγο απευθύνεται στο προσωπικό της ίδιας της τράπεζας, υποστηρίζοντας τις λειτουργίες και τις εργασίες της. Είναι όμως ανοικτή και στο κοινό και δέχεται φοιτητές (κυρίως οικονομικών σχολών), ερευνητές, πανεπιστημιακούς και όποιον άλλο χρήστη ενδιαφέρεται για τις πηγές της. Από την ίδρυσή της η Βιβλιοθήκη στεγάζεται στο κεντρικό κτήριο της τράπεζας.

Το παλαιότερο βιβλίο της Βιβλιοθήκης είναι τα «Άπαντα του Πλάτωνος: μεθ' υπομνημάτων Πρόκλου εις τον Τίμαιον και τα πολιτικά θησαυρού της παλαιάς φιλοσοφίας Μεγίστου. Basileae: Apud Ioan. Valderm» του 1534.

Από το 1998 η Βιβλιοθήκη άρχισε να μεταφέρει τις εγγραφές του δελτιοκαταλόγου στον ηλεκτρονικό κατάλογο, ο οποίος είναι προσβάσιμος από το διαδίκτυο. Έχει αγοραστεί ολοκληρωμένο πρόγραμμα διαχείρισης λειτουργιών της Βιβλιοθήκης που επιτρέπει την αναζήτηση – με πολλαπλούς τρόπους – στον κατάλόγό της. Οι υπόλοιπες λειτουργίες της Βιβλιοθήκης (δανεισμός, προσκτήσεις, παρακολούθηση περιοδικών και οικονομική διαχείριση τιμολογίων) υποστηρίζονται από το πρόγραμμα Advance.

Στον ιστότοπο της Τράπεζας της Ελλάδος (<http://www.bankofgreece.gr/bank/library>) υπάρχει ιστοσελίδα για τη Βιβλιοθήκη με πληροφορίες για τη λειτουργία και τις παρεχόμενες υπηρεσίες, πρόσβαση στον ηλεκτρονικό κατάλογο και τις ηλεκτρονικές πηγές (ηλεκτρονικά περιοδικά και εφημερίδες πλήρους κειμένου, στατιστικές και βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων, νομοθεσία, κυβερνητικές και βιβλιοθηκονομικές πηγές). Η πρόσβαση στις πηγές αυτές είναι διαθέσιμη μόνο από τους υπολογιστές του δικτύου της Τράπεζας της Ελλάδος. Στην ιστοσελίδα υπάρχουν ενότητες με νέα και ανακοινώσεις, αλλά και χρήσιμοι σύνδεσμοι, σχετικοί με βιβλιοθήκες. Η ιστοσελίδα είναι διαθέσιμη στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

Το παλαιότερο έντυπο της Βιβλιοθήκης είναι το βιβλίο του 1534 με τίτλο «Άπαντα του Πλάτωνος: μεθ' υπομνημάτων Πρόκλου εις τον Τίμαιον και τα πολιτικά θησαυρού της παλαιάς φιλοσοφίας Μεγίστου. Basileae: Apud Ioan. Valderm». Ανάμεσα στα παλαιότερα βιβλία συγκαταλέγονται οκτώ βιβλία του 16ου αιώνα, εννέα βιβλία του 17ου αιώνα και 23 βιβλία του 18ου αιώνα. Υπάρχει η έκδοση του 1705 του λεξικού του ΣΟΥΙΔΑ και πολλά βιβλία περιηγητών του 19ου αιώνα. Τα βιβλία αυτά αποτελούν μέρος της συλλογής των σπάνιων βιβλίων της Βιβλιοθήκης.

Η Βιβλιοθήκη έχει επίσης ολόκληρη τη σειρά της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως από το 1825 μέχρι σήμερα. Ο προϋπολογισμός του ελληνικού κράτους από το 1843 μέχρι σήμερα εντάσσεται στη συλλογή της, καθώς και στατιστικές πληθυσμού της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος από τη δεκαετία του 1850 και εξής. Στην κατοχή της τράπεζας βρίσκονται και δύο αντίτυπα της Χάρτας του Ρήγα (Βελεστινλή), 1796-1797.

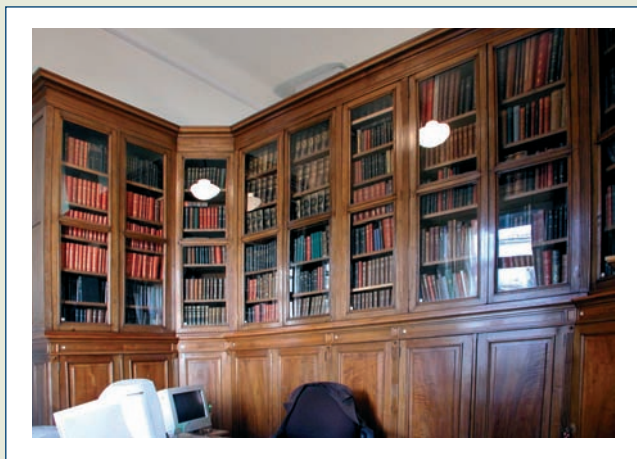
Για τους ενδιαφερομένους η Βιβλιοθήκη είναι ανοικτή από τη Δευτέρα μέχρι την Παρασκευή, ώρες 10.00-13.00, ενώ για το προσωπικό της ΤτΕ ισχύει το ωράριο λειτουργίας των τραπεζών. Δικαίωμα δανεισμού έχει μόνο το προσωπικό της τράπεζας.

Ταχυδρομική διεύθυνση και τηλέφωνα επικοινωνίας:
Τράπεζα της Ελλάδος, Βιβλιοθήκη, Ελ. Βενιζέλου 21, 10250 Αθήνα
τηλ. 210-3202446, 3202522, 3203216, fax: 210-3202129
e-mail: library@bankofgreece.gr

Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως του 1825.

Εθνική Τράπεζα

Άποψη της βιβλιοθήκης της Εθνικής Τράπεζας.

λά οργανωμένης βιβλιοθήκης. Στη δεκαετία αυτή το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε σε σύγχρονες και κατά κύριο λόγο αγγλόφωνες εκδόσεις.

Τις δεκαετίες '70 και '80 ένας σημαντικός αριθμός βιβλίων ιστορικού περιεχομένου μεταβιβάστηκε στη Βιβλιοθήκη του Ιστορικού Αρχείου της Τράπεζας, με συνέπεια να απελευθερωθεί χώρος για εμπλουτισμό της συλλογής με εκδόσεις που εναρμονίζονται με την εξειδικευμένη θεματολογία της. Το προφίλ της Κεντρικής Βιβλιοθήκης ως ειδικής βιβλιοθήκης, ενσωματωμένης σε έναν ταχύτατα αναπτυσσόμενο παγκόσμιο χρηματοοικονομικό οργανισμό, διαμορφώθηκε πλέον ξεκάθαρα. Παράλληλα η Βιβλιοθήκη μετακινήθηκε στη Διεύθυνση Γραμματείας στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης της τράπεζας. Στη δεκαετία του '90 το σύνολο των βιβλίων της μηχανογραφήθηκε και η πρώτη φάση εκσυγχρονισμού της ολοκληρώθηκε με την ένταξη του υλικού στο σύστημα Αυτοματισμού Βιβλιοθηκών του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΑΒΕΚΤ).

Άποψη της βιβλιοθήκης της Εθνικής Τράπεζας.

Την τελευταία πενταετία η Κεντρική Βιβλιοθήκη πέρασε το κατώφλι της «κοινωνίας της πληροφορίας». Απέκτησε παρουσία στο intranet και το διαδίκτυο, μηχανογράφησε το σύστημα τήρησης των περιοδικών εκδόσεων και εξασφάλισε πλήθος ηλεκτρονικών προσβάσεων, στοχεύοντας στη διαμόρφωσή της σε «κέντρο άμεσης πληροφόρησης». Παράλληλα εντάχθηκε εκ νέου στο φυσικό της χώρο, τη Διεύθυνση Σχεδιασμού και Οικονομικής Ανάλυσης, συνεχίζοντας να παρέχει τις υπηρεσίες της σε όλες τις μονάδες της Εθνικής Τράπεζας.

Η Κεντρική Βιβλιοθήκη αριθμεί σήμερα 58.000 τίτλους βιβλίων και 250 τίτλους περιοδικών, με θεματολογία η οποία καλύπτει τα πεδία της μακροοικονομίας και μικροοικονομίας, διοίκησης επιχειρήσεων, τραπεζικής διοικητικής, οικονομικών μαθηματικών, λογιστικής, μάρκετινγκ, διεθνών και ευρωπαϊκών οικονομικών θεμάτων, στατιστικής. Στη συλλογή περιλαμβάνεται επίσης το σύνολο των εκδόσεων του Μορφωτικού Ιδρύματος της Τράπεζας. Η Βιβλιοθήκη εμπλουτίζεται μέσω αγορών, που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις ανάγκες της, και δωρεών.

Οι βασικοί χρήστες της Βιβλιοθήκης είναι οι εργαζόμενοι στην τράπεζα και κυρίως οι ερευνητές και οι συγγραφείς των δελτίων που εκδίδει η ίδια. Η Βιβλιοθήκη είναι ελεύθερα προσβάσιμη σε φοιτητές, σπουδαστές, ερευνητές και σε κάθε ενδιαφερόμενο. Λειτουργεί ως δανειστική βιβλιοθήκη αποκλειστικά για τους εργαζομένους στην Εθνική Τράπεζα.

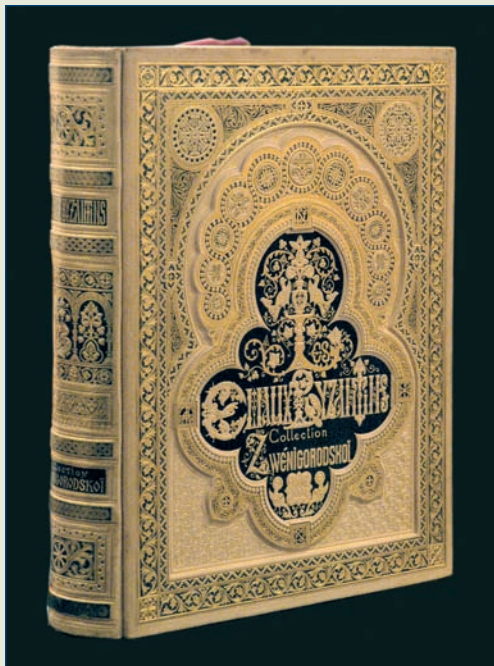
Άποψη της βιβλιοθήκης της Εθνικής Τράπεζας.

Το σύνολο των βιβλίων και των περιοδικών έχει μηχανογραφηθεί και ενταχθεί στο σύστημα ΑΒΕΚΤ. Παράλληλα υπάρχει ηλεκτρονική πρόσβαση στην πλειονότητα των περιοδικών της Βιβλιοθήκης, ενώ εξετάζεται ήδη το ενδεχόμενο της ψηφιοποίησης ενός αριθμού παλαιών και σημαντικών εκδόσεων. Υπάρχει ήδη ιστοσελίδα της Κεντρικής Βιβλιοθήκης στο intranet της τράπεζας, με πλούσιο περιεχόμενο και ηλεκτρονικό κατάλογο των βιβλίων της συλλογής. Υπάρχει επίσης σχετικός σύνδεσμος στην επίσημη ιστοσελίδα της τράπεζας www.nbg.gr, στο πεδίο της κοινωνικής παρουσίας της.

Στη συλλογή της Κεντρικής Βιβλιοθήκης περιλαμβάνεται το βιβλίο του Γερμανού Martin Crusius (1526-1607), καθηγητή στο ιστορικό Πανεπιστήμιο της Τυβίγγης, με τίτλο *Turcograecia*, το οποίο εκδόθηκε στη Βασιλεία το 1584. Ο Crusius αλληλογραφούσε με λόγιους της εποχής του, ανάμεσα στους οποίους συμπεριλαμβάνονταν και ο Θεοδόσιος Ζυγομαλάς (1554-1607), καθηγητής στην Πατριαρχική Σχολή της Κωνσταντινούπολης, και κατέγραψε τις πληροφορίες που συνέλεξε μέσα από την εκτενή αλληλογραφία στο βιβλίο του. Ο βιβλιογράφος Θωμάς Παπαδόπουλος αναφέρει στην «Ελληνική Βιβλιογραφία» του ότι υπάρχουν ακόμη τρία αυθεντικά αντίτυπα του βιβλίου στον ελλαδικό χώρο, τα οποία φυλάσσονται στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη, την Εθνική Βιβλιοθήκη και σε βιβλιοθήκη του Αγίου Όρους. Το αντίτυπο της Κεντρικής Βιβλιοθήκης της ΕΤΕ έχει αριθμό μητρώου 6865 και ημερομηνία εισαγωγής 28.7.1925.

Alpha Bank

Η Βιβλιοθήκη της Alpha Bank ξεκίνησε ως βιβλιοθήκη των Διευθύνσεων Οικονομικών Μελετών και Νομικών Υπηρεσιών και περιελάμβανε έναν αριθμό οικονομικών και νομικών βιβλίων. Το 1984, ο Περικλής Κομνηνός, ανώτατο Στέλεχος της τότε Τραπεζής Πίστωσης, δώρισε στην τράπεζα την προσωπική του βιβλιοθήκη, που αποτελείτο από 3.000 τόμους περίπου, με τίτλους γενικής και βυζαντινής ιστορίας, καθώς και λογοτεχνίας.

*Alpha Bank - N. Kondakow, Histoire et Monuments
des Emaux Byzantins, Paris, 1892.*

Με αφορμή τη δωρεά Κορνηνού, ο Πρόεδρος της τραπεζής Γιάννης Κωστόπουλος αποφάσισε να ξεκινήσει ένα φιλόδοξο σχέδιο, το οποίο απέβλεπε στην οργάνωση και ενίσχυση της Βιβλιοθήκης, με σκοπό την επιμόρφωση του προσωπικού της τραπεζής. Το έργο αυτό ανατέθηκε στους ιστορικούς και φιλόλογους Ήρκο και Στάντη Αποστολίδη, βασικό μέλημα των οποίων ήταν η Βιβλιοθήκη να αποκτήσει το σύνολο των αρχαίων συγγραφέων, καθώς επίσης και θεμελιώδη ιστορικά έργα για την αρχαία Ελλάδα και το Βυζάντιο. Σε αυτά προστέθηκαν και σημαντικές μελέτες σε όλους τους τομείς της αρχαιολογίας.

Οι παραγγελίες των οικονομολόγων της τραπεζής, αλλά και η εξυπηρέτηση των αναγκών των επιμέρους Διευθύνσεων συνέβαλαν στην περαιτέρω ενίσχυση του οικονομικού τμήματος της Βιβλιοθήκης. Η οργάνωση μιας ενιαίας Βιβλιοθήκης στην τράπεζα επέτρεψε τη συστηματική αγορά παλαιών και σπάνιων βιβλίων, όχι μόνον από παλαιοβιβλιοπωλεία της Ελλάδας και του εξωτερικού, αλλά και μέσω δημοπρασιών.

Το 2000 η Βιβλιοθήκη εμπλουτίστηκε ακόμη περισσότερο με την ενσωμάτωση της Βιβλιοθήκης της Ιονικής Τραπέζης, μετά τη συγχώνευση των δύο τραπεζών. Η Βιβλιοθήκη της Ιονικής, που περιελάμβανε περισσότερους από 4.500 τίτλους, εξυπηρετούσε κυρίως τις ανάγκες των Διευθύνσεων Οικονομικών Μελετών και Εκπαιδεύσεως, με αποτέλεσμα να είναι προσανατολισμένη σε βιβλία αντίστοιχου περιεχομένου. Πέρα από αυτά, στην αίθουσα συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου υπήρχαν και ορισμένα παλαιότυπα.

Η συλλογή ήταν σύγχρονη και ενημερωμένη, κυρίως σε χρηματοοικονομικά, αλλά και διοικητικά θέματα. Η Βιβλιοθήκη ήταν δανειστική για όλο το προσωπικό μέσω εσωτερικής διαδικασίας, ενώ ήταν ανεπτυγμένη η συνεργασία της με τις Βιβλιοθήκες άλλων τραπεζών, με αμοιβαία ανταλλαγή υλικού. Η συλλογή των περιοδικών ήταν περιορισμένη, πλην όμως η εξυπηρέτηση των αναγνωστών γινόταν μέσω της βάσεως περιοδικών του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης.

Σήμερα η Βιβλιοθήκη της Alpha Bank αριθμεί 20.000 τίτλους, που συνεχώς αυξάνονται, και περιλαμβάνει τις εξής κατηγορίες: βιβλία οικονομικού περιεχομένου, διοικητικής και οικονομικής επιστήμης, εξειδικευμένα περιοδικά για τη διοίκηση ανθρωπίνων πόρων και εκπαίδευσεως, νομικά βιβλία για την υποστήριξη της Διευθύνσεως Νομικών Υπηρεσιών, θεμελιώδη ιστορικά έργα για την αρχαία Ελλάδα και το Βυζάντιο, καθώς και σημαντικές μελέτες, βοηθητικές σε κάθε υποτομέα της αρχαιολογίας. Στη Βιβλιοθήκη επίσης περιλαμβάνονται το σύνολο των αρχαίων συγγραφέων, βασικοί νεοέλληνες κλασικοί και σχετικές εργασίες πάνω στο έργο τους, εγκυκλοπαιδικά και λεξικογραφικά έργα, διάφορες χρηστικές σειρές λογοτεχνικών, ιστορικών και οικονομικών περιοδικών, σειρές αρχείων αγωνιστών της ελληνικής επανάστασεως, πρακτικά συνελεύσεων της Βουλής.

Alpha Bank - Βιβλιοθήκη πολύτιμων βιβλίων.

σημαντική συλλογή σχετικών βιβλίων. Για αυτόν το λόγο προστίθενται στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης νομισματικές μονογραφίες, διεθνείς κατάλογοι αρχαίων νομισμάτων, επιστημονικά περιοδικά και κατάλογοι δημοπρασιών.

Σε ξεχωριστή κατηγορία ανήκουν τα λευκώματα και οι κατάλογοι σημαντικών εκθέσεων με κυριότερο δωρητή τον ίδιο τον Πρόεδρο της τράπεζας.

Μία άλλη, ιδιαίτερου ενδιαφέροντος κατηγορία, είναι η πλούσια συλλογή εκδόσεων αρχαίων ελλήνων συγγραφέων (σε σχήμα φύλλου) και ευρωπαϊών περιηγητών που διέτρεξαν τον ευρύτερο ελλαδικό χώρο, την περίοδο από τον 17ο έως τον 19ο αιώνα: Δημοσθένης, έκδοση Aldus, 1504 – Διόδωρος, έκδοση Rhodomanus, 1604 – Λουκιανός, έκδοση Bourdelotius, 1605 – Αθήναιος, έκδοση Casaubonus, 1612 – Φιλόστρατος, έκδοση Olearius, 1709 – Ηρόδοτος, έκδοση Wesseling, 1763. «Βυζαντίδα», Venetiis,

1729 (29 τόμοι) – Fabricius, Bibliotheca Graeca α' έκδοση, 1705 (11 τόμοι) – Stuart-Revet, The Antiquities of Athens, London, 1762 (3 τόμοι) – Choiseul-Gouffier, Voyage Pittoresque de la Grèce, Paris, 1782 – John Malcolm, The History of Persia from the most early period of the present time, London, 1815 (2 τόμοι) – Dupré, Voyage à Athènes et à Constantinople, Paris, 1825 – A. Blouet, Expedition scientifique de Morée, Paris, 1831 (3 τόμοι) – Δ. Ι. Μάγερ, Τα Ελληνικά Χρονικά, 1840.

Στις συλλογές της Βιβλιοθήκης περιλαμβάνονται επίσης δέκα τίτλοι ξενόγλωσσων περιοδικών (1960-2006), ενώ θα πρέπει να γίνει ιδιαίτερη μνεία στις επίσημες εκδόσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και του ΟΟΣΑ, οι οποίες, τουλάχιστον για τη δεκαετία του 1990, είναι πλήρεις.

Επιπλέον, η ύπαρξη της σημαντικής συλλογής έργων τέχνης της Alpha Bank οδήγησε στο σχηματισμό συλλογής μιας ειδικής κατηγορίας βιβλίων. Και αυτό επειδή τα έργα νεότερης και σύγχρονης ελληνικής τέχνης που διέθετε η Τράπεζα Πίστεως και τα έργα χαρακτηριστικής της Ιονικής απαιτούσαν την ανάλογη βιβλιογραφική υποστήριξη.

Η τράπεζα επίσης διαθέτει μία από τις σημαντικότερες συλλογές αρχαίων ελληνικών νομισμάτων διεθνώς. Το γεγονός αυτό είναι αυτονόητο ότι προϋποθέτει μία

Alpha Bank - Αναγνωστήριο Περικλή Κομνηνού.

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει μία – μοναδική στην Ελλάδα – πλήρη συλλογή ιστορικών και γεωγραφικών χαρτών, μεγάλης επιστημονικής αξίας. Πρόκειται για ιστορικούς και γεωγραφικούς χάρτες της αρχαιότητας και του μεσαίωνα, εκδόσεως του Χαρτογραφικού Κέντρου του Πανεπιστημίου του Tübingen.

Η Βιβλιοθήκη της Alpha Bank στεγάζεται στο ισόγειο του Κεντρικού Κτηρίου, στη γωνία των οδών Πεσμαζόγλου και Πανεπιστημίου. Ωστόσο, ορισμένες κατηγορίες βιβλίων βρίσκονται σε άλλους χώρους, εξυπηρετώντας τις ανάγκες Διευθύνσεων και Τμημάτων, όπως στη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών, στη Διεύθυνση Αναπτύξεως και Εκπαιδεύσεως και στα Τμήματα των δύο μεγάλων Συλλογών μας, Έργων Τέχνης και Αρχαίων Νομισμάτων. Όσον αφορά τα σπάνια περιηγητικά βιβλία και τα παλαιότυπα, αυτά φυλάσσονται στην Αίθουσα του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η διαχείριση των βιβλίων είναι κεντρική, μέσω του Τμήματος Βιβλιοθήκης. Στηρίζεται σε μηχανογραφημένο σύστημα καταλογογράφησης και αναζήτησης όλων των βιβλίων, το οποίο ακολουθεί το σύστημα της Εθνικής Βιβλιοθήκης, δηλαδή η ταξινόμηση γίνεται με βάση την αλφαβητική σειρά κατά συγγραφέα και κατά θέμα.

Η Βιβλιοθήκη σήμερα εξυπηρετεί τις ανάγκες των διαφόρων υπηρεσιών της τράπεζας και ταυτόχρονα είναι δανειστική για το προσωπικό. Το Αναγνωστήριο Περικλή Κομνηνού όμως, που λειτουργεί στο χώρο της, είναι ανοικτό στους ερευνητές, φοιτητές, μαθητές, αλλά και στο ευρύ κοινό, κατά τις ώρες λειτουργίας της.

Η τράπεζα δραστηριοποιείται ακόμη και στον τομέα των εκδόσεων, τις οποίες διαχειρίζεται το Τμήμα Βιβλιοθήκης.

Η Βιβλιοθήκη, σε συνεργασία με το Ιστορικό Αρχείο της τράπεζας, έχει ξεκινήσει μία προσπάθεια για τη συγκρότηση εξειδικευμένης ψηφιακής βιβλιοθήκης με σπάνιες εκδόσεις βιβλίων, οικονομικών δελτίων, επετηρίδων, οικονομικών επιθεωρήσεων και στατιστικών που χρονολογικά αναφέρονται κυρίως στον 20ό αιώνα.

Η Βιβλιοθήκη της Alpha Bank συνεχίζει το έργο της με νέες προγραμματισμένες εκδόσεις, με αγορά νέων τίτλων, με συνεχή ανανέωση της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων και έχει πάντοτε ανοικτή την πόρτα της σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Τράπεζα Πειραιώς

Η Βιβλιοθήκη του Πολιτιστικού Ιδρύματος του Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ) είναι προσανατολισμένη στην πρόσκτηση βιβλιογραφικών πηγών συναφών με τις ερευνητικές κατευθύνσεις του Ιδρύματος, όπως αυτές καθορίζονται από τους καταστατικούς του στόχους.

Τα επιστημονικά και ερευνητικά ενδιαφέροντα του ΠΙΟΠ επικεντρώνονται στην ανάδειξη της ιστορίας της τεχνολογίας και της προβιομηχανικής αρχαιολογίας, μέσω της δημιουργίας και λειτουργίας Δικτύου Μουσείων στην ελληνική περιφέρεια, καθώς και αντίστοιχης εκδοτικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, η Βιβλιοθήκη ειδικεύεται σε θέματα βιομηχανικής αρχαιολογίας, μουσειολογίας, ιστορίας της τεχνολογίας και

Τράπεζα Πειραιώς -
Σπάνιες εκδόσεις που απόκεινται στη Βιβλιοθήκη του Π.Ι.Ο.Π.

διαφόρων κλάδων παραγωγής, λαογραφίας και υλικού πολιτισμού, εθνολογίας και ανθρωπολογίας καθώς και οικονομικής ιστορίας, ιστορίας των τραπεζών και ιστορίας των επιχειρήσεων. Μέρος του υλικού της Βιβλιοθήκης προήλθε από τις βιβλιοθήκες των Οργανισμών Χρηματοδοτήσεως Οικονομικής Αναπτύξεως (ΟΧΟΑ) και Βιομηχανικής Αναπτύξεως (ΟΒΑ) της ΕΤΒΑbank, αλλά και της Τράπεζας Χίου. Η Βιβλιοθήκη διαθέτει περισσότερους από 15.000 τίτλους ελληνικών και ξενόγλωσσων βιβλίων, περιοδικών και φυλλαδίων, εμπλουτίζεται διαρκώς με διεθνείς και ελληνικές περιοδικές εκδόσεις που άπτονται των παραπάνω θεματικών και συγκεντρώνει αντίστοιχα ιστορικά έργα και πληροφοριακό υλικό (εγκυκλοπαίδειες και λεξικά).

Η Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος διαιρείται σε δύο τμήματα, τα οποία στεγάζονται αντιστοίχως στην έδρα του ΠΙΟΠ (Αγγέλου Γέροντα 5, Πλάκα, τηλ. 210-3216352) και στις εγκαταστάσεις της Υπηρεσίας Ιστορικού Αρχείου (Σαλαμίνας 72-74, Καλλιθέα, τηλ. 210-9571305) και είναι ανοικτής πρόσβασης σε όλες τις κατηγορίες των αναγνωστών. Οι λειτουργίες της αυτοματοποιούνται με το βιβλιογραφικό σύστημα ABEKT 5.5 που υποστηρίζεται από το ΕΚΤ/ΕΙΕ. Το υλικό ταξινομείται σύμφωνα με το δεκαδικό σύστημα DEWEY και καταλογογραφείται σύμφωνα με τους Κανόνες Καταλογογράφησης AACR2. Υπάρχει δε η δυνατότητα αναζήτησης βιβλιογραφικών πληροφοριών στο υλικό της συλλογής της Βιβλιοθήκης μέσω του ηλεκτρονικού καταλόγου (OPAC), προσβάσιμου από το διαδίκτυο (www.piorp.gr).

Το ΠΙΟΠ αποτυπώνει τα ευρήματα των επιστημονικών προγραμμάτων που εκπονούνται με τη φροντίδα του σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, προσβάσιμες στους ερευνητές από τη Βιβλιοθήκη του. Το πρώτο τέτοιο παράδειγμα λειτουργεί στο κεντρικό Αναγνωστήριο του Ιδρύματος και αφορά την αποθησαύριση μαρτυριών (σχεδίων, χαρτών και συναφών τεκμηρίων και των συνοδευτικών τους κειμένων) που έχουν εντοπιστεί στο αρχειακό υλικό κεντρικών Αρχείων και Βιβλιοθηκών της Βενετίας και αναφέρονται σε ζητήματα τεχνολογίας, η οποία ήταν γνωστή στη Γαληνοτάτη και αναζητείται το κατά πόσο μεταφέρθηκε στις κτήσεις της στην Ανατολή (Levante). Η βάση δεδομένων βρίσκεται στη διάθεση όσων μελετούν την τεχνολογία, χωρίς να διαθέτουν την απαραίτητη εξοικείωση με τις βενετικές πηγές.

Εμπορική Τράπεζα

Η εμφάνιση και δραστηριοποίηση της Βιβλιοθήκης της Εμπορικής Τράπεζας στο χώρο των ειδικών βιβλιοθηκών ανάγεται και πριν το έτος 1962, όταν η Εμπορική και η Ιονική Τράπεζα λειτουργούσαν ενιαία. Από το 1970, έχοντας ως αρχικό πυρήνα στη συλλογή της βιβλία που παραχωρήθηκαν από την Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα, ακολουθεί αυτόνομη πορεία. Αριθμεί, χωρίς να υπολογίζονται τα βιβλία των επιμέρους βιβλιοθηκών που λειτουργούν σε επίπεδο Γραφείων Διοίκησης, Μονάδων και Διευθύνσεων, 12.000 τίτλους βιβλίων και 200 έγκριτους και έγκυρους τίτλους περιοδικών.

Το 80% της συλλογής καλύπτει τις εξής θεματικές ενότητες: τράπεζες και τραπεζική, οικονομικά και χρηματοοικονομικά, μάνατζμεντ και λογιστική, κλαδικές μελέτες και ειδικά θέματα. Επίσης υπάρχουν τόμοι για πολλά άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπως τέχνες, νομικά και μονογραφίες της νεοελληνικής ιστορίας.

Οι πηγές προέλευσης του έντυπου υλικού της Βιβλιοθήκης είναι η επιλεγμένη εκδοτική παραγωγή σε τοπικό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με το ειδικό σύστημα παραγγελιών, οι διεθνείς οργανισμοί και οι επαγγελματικές ενώσεις όπου η τράπεζα είναι μέλος και δικαιούται έντυπα και on-line πληροφόρηση, οι ανταλλαγές και οι δωρεές, αλλά και οι περιοδικές εκδόσεις από μελετητικές ομάδες της τράπεζας (Οικονομικό Δελτίο, Ματιές στην Οικονομία) καθώς και η σημαντική εκδοτική πρωτοβουλία της τράπεζας (Καλλιτεχνικές Εκδόσεις, Εκδόσεις Ιστορικού Αρχείου).

Οι βασικοί χρήστες-μέλη της βιβλιοθήκης είναι οι αναλυτές και τα στελέχη της Διεύθυνσης Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών, στην οποία υπάγεται, αλλά και όλες οι Μονάδες Διοίκησης της τράπεζας, καθώς και το υπαλληλικό προσωπικό των καταστημάτων και των θυγατρικών εταιρειών του ομίλου. Πρόσβαση στη βιβλιοθήκη έχει εκτός από τους εργαζομένους στην τράπεζα και το ευρύτερο κοινό.

Αναφορικά με το θέμα της αυτοματοποίησης και μηχανογράφησης, η Βιβλιοθήκη συνεργάστηκε με φορείς και άλλες βιβλιοθήκες όπως με το τμήμα μικροφωτογράφησης της Βιβλιοθήκης της Βουλής για την αντικατάσταση των ΦΕΚ και περιοδικών εκδόσεων σε μικροφίλμ, καθώς και με το Βρετανικό Συμβούλιο, προκειμένου να βρει από την αρμόδια υπηρεσία του στοιχεία περιοδικών των οποίων οι τίτλοι δεν υπήρχαν στην Ελλάδα ή δεν ήταν δυνατό να εντοπιστούν.

Νέες πρωτοβουλίες βρίσκονται σε εξέλιξη και η πολιτική της Βιβλιοθήκης, μετά την απόκτησή της από τον όμιλο της Crédit Agricole, προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα. Μεταξύ άλλων αναφέρονται η αγορά και εγκατάσταση αυτοματοποιημένου συστήματος βιβλιοθηκών κάτω από την καθοδήγηση του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, η on-line σύνδεση των εσωτερικών μελών της Βιβλιοθήκης με ορισμένες λειτουργίες αυτοματοποιημένου συστήματος, η αγορά και εγκατάσταση ενός ολοκληρωμένου συστήματος ηλεκτρονικής αρχειοθέτησης, ώστε από κοινού με το Ιστορικό Αρχείο και με βάση μελέτη που έχει εκπονηθεί, να αρχίσει η ψηφιοποίηση του πληροφοριακού υλικού και η σύνδεση με ειδικές βάσεις πληροφοριών για on-line πληροφόρηση.

Στόχος είναι να ολοκληρωθεί σε όλα τα επίπεδα μια υλικοτεχνική πλατφόρμα και να εισαχθεί μέρος του περιεχόμενου στο διαδίκτυο με την ενίσχυση εξειδικευμένου προσωπικού.

Η Βιβλιοθήκη της Εμπορικής Τράπεζας στεγάζεται στο δεύτερο όροφο ιδιόκτητου κτηρίου, στην οδό Μητροπόλεως 45.